

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 42/02-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. novembra 2002 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť F. B. ml., bytom P., M. B., bytom P., O. V., bytom P., F. B. st., bytom P., a J. M., bytom S. T., zastúpených advokátom JUDr. M. U., P., ktorou namietajú porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Poprad v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 356/95 a 9 C 436/95, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo F. B. ml., M. B., O. V., F. B. st. a J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konaním Okresného súdu v Poprade vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 356/95 p o r u š e n é b o l o .

2. Právo F. B. ml., M. B., O. V., F. B. st. a J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konaním Okresného súdu v Poprade vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 436/95 p o r u š e n é b o l o .

3. Okresnému súdu v Poprade p r i k a z u j e, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 356/95 a 9 C 436/95 konal bez zbytočných priet'ahov.

4. Okresný súd v Poprade je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia F. B. ml., M. B., O. V., F. B. st. a J. M. advokátovi JUDr. M. U., Advokátska kancelária, P, vo výške 600 Sk (slovom šesťsto slovenských korún) na účet č. 0093027674/0900 vedený v Slovenskej sporiteľni, pobočke P., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2002 doručená sťažnosť F. B. ml., bytom P., M. B., bytom P., O. V., bytom P., F. B. st., bytom P., a J. M., bytom S. T. (ďalej len „navrhovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. U., P, ktorou namietajú porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 356/95 a 9 C 436/95.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2002 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ju v časti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením sp. zn. III. ÚS 42/02 prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Predmetom návrhu bolo tvrdenie navrhovateľov o porušení ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v právnej veci o neplatnosť zmluvy o pôžičke z 9. septembra 1994 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 356/95 a v právnej veci o neplatnosť zmluvy o prevode nehnuteľnosti zo záložného práva a vydanie predbežného opatrenia podľa § 102 Občianskeho súdneho poriadku v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 436/95. V oboch konaniach sú navrhovatelia odporcami.

Navrhovatelia porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vidia v tom, že v roku 1995 boli žalobcami J. a M. O. podané dva návrhy na zrušenie zmlúv. O prvom návrhu z 19. mája 1995 vo veci zrušenia zmluvy o pôžičke sp. zn. 9 C 356/95 okresný súd rozhodol 18. septembra 2000. Proti rozhodnutiu okresného súdu podali žalobcovia odvolanie, o ktorom do termínu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo rozhodnuté. O druhom návrhu z 21. júna 1995 vedenom pod sp. zn. 9 C 436/95, v ktorom žalobcovia žiadajú zrušiť zmluvu o prevode nehnuteľnosti zo záložného práva, nebolo rozhodnuté a konanie bolo 4. apríla 2001 prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 9 C 356/95.

Navrhovatelia využili im dostupný prostriedok ochrany svojho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že podali Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sťažnosť podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Sťažnosť bola postúpená Krajskému súdu v Prešove, ktorý vec prešetril. Z vyjadrenia predsedu Krajského súdu v Prešove vyplýva, že v oboch veciach bude nariadený termín v priebehu mesiaca február 1999 a vedeniu okresného súdu bude oznámené, aby plynulosť vo vybavovaní oboch vecí osobitne sledovalo.

II.

Priebeh konania sp. zn. 9 C 356/95

Ústavný súd na základe spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 356/95 zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Po doručení návrhu J. a M. O., bytom S., zastúpených JUDr. M. P., Advokátska kancelária, P., na začatie konania o neplatnosť zmluvy o pôžičke z 9. septembra 1994 okresnému súdu 19. mája 1995, tento súd 25. mája 1995 vyzval odporcov, aby sa vyjadrili k návrhu. Dňa 9. júna 1995 bol okresnému súdu doručený návrh J. O. a jeho manželky M. na vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 102 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol 20. júna 1995 doplnený listom právneho zástupcu O. Okresnému súdu bolo 4. augusta 1995 doručené podanie, ktorým navrhovateľa zobrali späť návrh na vydanie predbežného opatrenia. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 8. januára 1996, na ktorom boli vypočutí navrhovateľa a odporcovia. Pojednávanie bolo odročené za účelom vypočutia svedka, vyžiadania trestného spisu jedného z odporcov a bolo uložené právnenmu zástupcovi odporcov, aby predložil písomné dôkazy na ďalšie dokazovanie. Dňa 25. septembra 1996 sa uskutočnilo druhé pojednávanie vo veci, ktoré bolo na žiadosť odporcu Františka Bednára ml. odročené na 23. október 1996. Na pojednávaní 23. októbra 1996 odporca František Bednár st. vzniesol námietku predpojatosti voči pojednávajúcej sudkyňi, a preto bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom rozhodnutia o námietke predpojatosti. Predsedníčka senátu predložila vec na rozhodnutie o námietke predpojatosti Krajskému súdu v Prešove 21. marca 1997 a 23. júna 1997 bolo okresnému súdu doručené uznesenie Krajského súdu v Prešove o vylúčení sudkyne z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 356/95. Dňa 3. marca 1999 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom zistenia adresy odporcu v 1. rade. V ten istý deň požiadal predseda senátu Mgr. P. K. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, CEPO, Mestský úrad Poprad, evidenciu obyvateľstva, Obvodné oddelenie Policajného zboru Poprad, M. Š., Mestský úrad Šaľa, evidenciu obyvateľstva a Obvodné oddelenie Policajného zboru Šaľa o správu ohľadne nahlásenia trvalého a prechodného pobytu A. V. Na základe oznámení bolo zistené, že A. V. má trvalý pobyt na adrese: Š., okres G.. Pojednávania, ktoré sa uskutočnili 19. júna 2000 a 7. augusta 2000, boli odročené. Okresný súd mal problém s doručením zásielky pre odporcu v 2. rade t. j. M. Š., pôvodne bytom P., pretože na uvedenej adrese nepreberal zásielky. Okresný súd požiadal Obvodné oddelenie

Policajného zboru v Poprade o doručenie zásielky do vlastných rúk, ale pre neprítomnosť odporcu v 2. rade na uvedenej adrese to nebolo možné. Dňa 10. augusta 2000 sa okresný súd znova obrátil na Obvodné oddelenie Policajného zboru Poprad so žiadosťou o doručenie zásielky pre odporcu v 2. rade. Dňa 6. septembra 2000 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Obvodného oddelenia Policajného zboru Poprad, že pre neprítomnosť menovaného nemohla byť doručená zásielka do vlastných rúk. Dňa 18. septembra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie v neprítomnosti odporcu v 2. rade, ktorému doručenie nebolo vykázané. Na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok. Konajúci sudca 19. októbra 2000 žiadal o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku do 1. novembra 2000, jeho žiadosti bolo vyhovené. Navrhovatelia podali odvolanie proti rozsudku z 18. septembra 2000, ktoré bolo okresnému súdu doručené 22. novembra 2000. Okresný súd sa prostredníctvom Odvodného oddelenia Policajného zboru Poprad niekoľkokrát márne pokúsil o doručenie zásielky odporcovi v 2. rade a po doručení správy, že na uvedenej adrese nebýva a nevykoná zmenu adresy, mu okresný súd uznesením z 21. mája 2001 ustanovil opatrovníka v zmysle § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Krajskému súdu v Prešove bol 10. júla 2001 predložený spis aj s opravným prostriedkom, ktorý podali navrhovatelia.

Priebeh konania sp. zn. 9 C 436/95

V ďalšom konaní, ktoré je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 436/95, ústavný súd na základe spisu okresného súdu zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Okresnému súdu bol 21. júna 1995 doručený návrh na začatie konania o neplatnosť zmluvy o prevode nehnuteľnosti zo záložného práva a vydanie predbežného opatrenia podľa § 102 Občianskeho súdneho poriadku žalobcami J. a M. O., bytom S., zastúpených JUDr. M. P., Advokátska kancelária, P. Dňa 4. augusta žalobcovia žiadali okresný súd, aby urýchlene vydal predbežné opatrenie. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 8. januára 1996, ale na návrh žalobcov bolo odročené na neurčito za účelom oboznámenia sa s výsledkami trestného konania voči M. Š. Druhé pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 25. septembra 1996, bolo odročené na 23. október 1996 na návrh odporcu v 4. rade t. j. F. B.

ml. Pojednávanie 23. októbra 1996 bolo odročené vzhľadom na vznesenú námietku predpojatosti zo strany odporcov. Predsedníčka senátu predložila vec na rozhodnutie o námietke predpojatosti Krajskému súdu v Prešove 21. marca 1997 a 16. mája 1997 bolo okresnému súdu doručené uznesenie Krajského súdu v Prešove o vylúčení sudkyne z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 436/95. Dňa 27. mája 1997 bola vec pridelená na ďalšie konanie do senátu JUDr. G. K. Právny zástupca navrhovateľov 10. novembra 1997 urgoval na okresnom súde vydanie predbežného opatrenia, avšak 16. decembra 1997 oznámil okresnému súdu, že netrvá na jeho vydaní. Následne 19. februára 1998 navrhovatelia podali nový návrh na vydanie predbežného opatrenia, na základe ktorého okresný súd 3. marca 1998 vydal uznesenie, ktorým zakázal odporcom v 1. až 5. rade nakladať s nehnuteľnosťami vedenými na liste vlastníctva č. 1506, Katastrálneho úradu Svit – rodinným domom súp. č. 631 nachádzajúcim sa na parc. č. 553/183, zastavaná plocha o výmere 567 m², najmä tieto nehnuteľnosti scudziť, založiť, prenajať a zaťažiť úverom. Vo zvyšnej časti návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal 19. marca 1998 sťažnosť F. B. ml. a 30. marca 1998 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcov proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 C 436/95 – 43. Krajský súd v Prešove 29. júla 1998 rozhodol o odvolaní a potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Uznesenie Krajského súdu v Prešove nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 1998. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 26. februára 1999, avšak bolo odročené na neurčito za účelom zistenia pobytu žalovaného v 2. rade, t. j. J. M. Pojednávanie z 29. marca 1999 bolo odročené na návrh právneho zástupcu navrhovateľov z dôvodu hospitalizácie navrhovateľky v 2. rade. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu stáže pojednávajúcej sudkyne na Krajskom súde v Prešove od 1. apríla 1999 do 30. septembra 1999. Dňa 17. júna 1999 bola Okresnému úradu v Poprade, odboru katastrálnemu, doručená žiadosť okresného súdu o zaslanie listinných dôkazov, ktoré boli okresnému súdu doručené 7. júla 1999. Pojednávanie uskutočnené 19. januára 2000 bolo odročené na neurčito z dôvodu vznesenia námietky predpojatosti zo strany pojednávajúcej sudkyne.

Okresnému súdu bol 26. januára 2000 doručený návrh Františka Bednára ml. a spol. na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd v Prešove uznesením z 21. februára 2000

vylúčil sudkyňu G. K. z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 436/95. Okresný súd listom z 25. mája 2000 predložil Okresnému úradu v Poprade, odboru katastrálnemu, právoplatné rozhodnutie o predbežnom opatrení na vyznačenie poznámky na liste vlastníctva a zároveň žiadal o doručenie aktuálneho výpisu listu vlastníctva č. 1506, Katastrálneho úradu Svit po vyznačení príslušnej poznámky o predbežnom opatrení. Uznesením sp. zn. 9 C 436/95 zo 4. apríla 2001 okresný súd rozhodol, že návrh žalovaných v 1. až 5. rade na vydanie predbežného opatrenia zamietla. Okresný Súd konanie prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 9 C 356/95. Dňa 24. apríla 2001 bolo okresnému súdu doručené odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na predbežné opatrenie a prerušení konania, na základe ktorého Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 3 Co 366/01-174 z 27. septembra 2001 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

III.

Článok 48 ods. 2 ústavy o. i. zakotvuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu (inú právnu ochranu), ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97; I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 26/95).

Navrhovateľ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a podal žiadosť o pomoc v súvislosti s prietahmi v konaní, ktorú možno považovať za sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní podľa § 6 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov, čo mu však nezabezpečilo odstránenie stavu právnej neistoty vo veci, s ktorou sa obrátil na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré sťažnosť postúpilo Krajskému súdu v Prešove.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Ústavný súd súčasne zobral do úvahy, že k zbytočným prietahom v súdnom konaní dochádza nielen samotnou nečinnosťou súdu bez existencie zákonných prekážok jeho ďalšieho postupu (napríklad nenariadovaním pojednávaní), ale „aj takou činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania“ (I. ÚS 88/99), v dôsledku čoho „základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nezodpovedá akýkoľvek (hoci aktívny) postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania, rešpektovanie ktorej je nevyhnutným predpokladom rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany (II. ÚS 67/01). Z uvedených hľadísk preskúmal ústavný súd doterajšie konanie pred Okresným súdom v Poprade vo veciach sp. zn. 9 C 356/95 a 9 C 436/95.

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné)

relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci. Súd uznal určitú zložitost' predmetných vecí, ktoré vzájomne súvisia, pretože posudzovanie platnosti zmluvy o zriadení záložného práva nevyhnutne súvisí s posúdením platnosti zmluvy o pôžičke, vzhľadom na to, že záložná zmluva má akcesorickú povahu. Ústavný súd bral do úvahy, že pri posudzovaní platnosti oboch druhov zmlúv ide o zložité dokazovanie.

Pri kritériu správanie účastníkov možno správanie navrhovateľov po celú dobu konania vo veci sp. zn. 356/95 hodnotiť ako aktívne, no je potrebné dodať, že na strane odporcov vo vyššie uvedenom konaní, kam patria aj navrhovatelia, sa vyskytli problémy s doručovaním zásielok do vlastných rúk a v prípade M. Š. bol okresný súd nútený ustanoviť mu opatrovníka. Ďalej ústavný súd konštatuje, že obsah sťažnosti F. B. ml. v konaní sp. zn. 436/95 adresovanej ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky bol dôvodom pre vznesenie námietky predpojatosti zo strany pojednávajúcej sudkyne, ktorá bola Krajským súdom v Prešove akceptovaná a sudkyňa bola z prejednávania a rozhodovania v tejto veci vylúčená, preto tieto obdobia ústavný súd vylúčil z preskúmania priesťahov. Zo zápisníc o súdnom konaní obsiahnutých vo vyžiadovaných spisoch ústavný súd zistil, že sťažovatelia sa pravidelne zúčastňovali nariadených pojednávaní buď osobne, alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhovali dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a sťažnosťami podanými Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a orgánom štátnej správy súdu sa domáhali urýchlenia konania.

V samotnom postupe okresného súdu ústavný súd zistil zbytočné priesťahy v konaní sp. zn. 9 C 356/95 spočívajúce v jeho nečinnosti, a to bez existencie zákonných prekážok jeho ďalšieho konania. Prvý takýto priesťah (v dĺžke 20 mesiacov) ústavný súd zistil od 23. júna 1997 do 3. marca 1999 a ďalší zbytočný priesťah podobnej povahy v dĺžke 14 mesiacov ústavný súd zistil v období medzi štvrtým a piatym pojednávaním, t. j. od začiatku apríla 1999 do júna 2000. Z uvedeného ústavný súd zistil, že z celkovej dĺžky doterajšieho konania na okresnom súde vo vyššie uvedenej veci tento 34 mesiacov buď nekonal vôbec (hoci tomu nebránili žiadne zákonné prekážky), alebo nekonal z dôvodov, ktoré nemôžu ísť na ťarchu účastníka súdneho konania.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v konaní sp. zn. 9 C 436/95, ústavný súd zistil, že okresný súd bol nečinný v období od 27. mája 1997 do 26. februára 1999, od 7. júla 1999 do 19. januára 2000 a taktiež od 30. marca 2000, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o vylúčení sudkyne z prejednávania a rozhodovania v danej veci, do 4. apríla 2001, t. j. do dátumu rozhodnutia o prerušení konania v danej veci. Vychádzajúc z vyššie uvedeného ústavný súd zistil, že v konaní sp. zn. 9 C 436/95 došlo k zbytočným prieťahom 37 mesiacov.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že rozhodnutie o predbežnom opatrení neodstraňuje stav právnej neistoty, ktorého odstránenie je účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, preto obdobie, v ktorom bolo rozhodnuté o predbežnom opatrení, je započítané do zbytočných prieťahov v konaní vo veci samej.

Článok 127 ods. 2 druhá a tretia veta ústavy zakotvuje: „Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1 obnovil stav pred porušením.“

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd vo výroku svojho rozhodnutia prikázal okresnému súdu, ktorý porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd je pri rozhodovaní o sťažnosti viazaný návrhom na začatie konania. Vzhľadom na to, že navrhovatelia nežiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd o tomto prostriedku nápravy nerozhodoval.

Právny zástupca navrhovateľov žiadal ústavný súd o priznanie trov právneho zastúpenia vo výške 12 000 Sk (3 hlavné úkony á 3700 Sk plus paušál á 100 Sk), pričom neuviedol presne úkony právnej služby v súlade s právnou úpravou. Ústavný súd ho preto vyzval na odstránenie nedostatkov pri výpočte trov konania. Právny zástupca navrhovateľov listom z 21. novembra 2002 vyčíslil trovy právneho zastúpenia za dva právne úkony (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné vyhotovenie podania) vo výške 30 230 Sk a 2-krát paušál po 100 Sk. Pri vyčísl'ovaní trov právneho zastúpenia vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.).

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom navrhovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Navrhovatelia boli vo veci úspešní, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 24 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., podľa ktorého patrí za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia jej účinnosti (1. apríl 2002) odmena podľa doterajších predpisov. Vzhľadom na to, že obidva úkony právnej pomoci boli právnym zástupcom poskytnuté pred účinnosťou vyhlášky č. 163/2002 Z. z., ústavný súd priznal tarifnú odmenu 200 Sk za jeden úkon právnej pomoci a 2-krát režijný náklad po 100 Sk podľa § 13 ods. 6 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 240/1990 Zb.“) a ustanovenia § 1 uznesenia Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 1/1999 o určení paušálnej sumy náhrad výdavkov advokáta na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné pri jednom úkone. Ústavný súd

aplikoval § 13 ods. 6 vyhlášky č. 240/1990 Zb., pretože ochrana základných práv a slobôd je predmetom sporu, ktorý nie je oceníteľný peniazmi.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov vo výške 600 Sk, ktoré ústavný súd zaviazal uhradiť právnemu zástupcovi navrhovateľov okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2002